

Hvordan husker vi Ørsted?

I forbindelse med en opdatering af vores undervisningsforløb om H.C. Ørsted og elektromagnetismen kom ideen om et forløb, der skulle rette sig mere mod videnskabshistorie.

Kedeligt. Uvedkommende. Fjernt fra elevernes dagligdag. Det lyder bekendt og kunne – groft sagt – gå på gammeldags tavlefysik eller matematisk terperi. Her handler det dog om historieundervisning, der godt kan virke lidt støvet for elever i 2022. Som videnskabs-historisk museum vil Steno Museet ikke kun skabe levende naturfagsundervisning, men også vedkommende historieundervisning. Derfor har vi udviklet og afprøvet et historieforløb med afsæt i Ørsted, historiebrug og autentiske spørgsmål.

Hvad kan I se?

Forløbet tager afsæt i et simpelt spørgsmål i mødet med genstande: *Hvad kan I se?* Det er et didaktisk greb fra kunstmuseer, hvor man “åbner” kunstværker og de-

res analyse for børn med meget åbne spørgsmål.

Du kan jo selv give det et skud. Hvad kan du se på billedet til højre? Og hvad viser, at det er et billede af H.C. Ørsted (1777-1851)?

Hvis det var udstillet, så ville det måske være ledsaget af en lille tekst: “H.C. Ørsted, C.W. Eckersberg 1822, Olie på lærred.” Men kan vi få en fornemmelse af billedets ophav, motiv og tid ud fra billedets indhold? Et par svar gives til sidst i artiklen – så læs videre!

Hvad kan vi ellers se?

Eleverne skal undersøge andet end maleriet. De skal også udforske materiale fra 1920- og 2020-fejringen af Ørsteds opdagelse af elektromagnetismen. Det er hhv. skolemateriale og en tegneserie. Fokus er stadig visuel analyse, inden eleverne skal tidsfastsætte materialet.

Alle tre kilder – maleri, tegneserie og skolemateriale – træner iagttagelses-evnen, og de viser, hvordan forskellige tider har husket Ørsted på forskellige måder. Historiefagligt fokuserer vi

altså på *historiebrug*, dvs. hvem, der bruger historie på hvilken måde og i hvilken sammenhæng. Det er, ifølge lektor ved DPU Claus Haas, én vej til vedkommende historieundervisning.

Hvad skal vi huske?

Historiebrug løser ikke alt, og hvem siger, at brug af Ørsteds historie er interessant? Vores udfordring er markant. For når hverken 1864 eller Grundloven siger børn noget, hvor efterlader det så atommodeller og natrium-kalium-pumpen?

Forløbet skal ikke kun træne elevernes iagttagelses-evne, men styrke deres kritisk-refleksive forståelse af museerne og historien. Baggrunden er museumsdidaktiker Sally Thorhauges ideer om autentiske spørgsmål, altså spørgsmål, som vi oprigtigt gerne vil have svar på.

I historieundervisningen er kildeanalysen ofte lukkede spørgsmål med kendte svar. Men vi slutter af med at spørge eleverne om, hvad de selv vil gemme fra deres skoletid. På den måde brin-

ger vi deres hverdags erfaring i spil, og vi skaber en dialog om, hvordan de ikke bare er skabt af en historie, men selv er historieskabende.

Og svaret er...

Hvad angår Ørsted-portrættet, så viser billedet en række ikoniske ting for Ørsted: et galvanisk element (batteri) i baggrunden, der sammen med kompasnålen foran antyder, at han er elektromagnetismens opdager. Dertil kommer forskellige genstande, der fremstiller Ørsted som eksperimentator: violinbuen med klangpladen i hånden samt en trykmåler i baggrunden. Desuden kan den nydelige påklædning også hjælpe til tidsfastsættelsen.

Marcus Lee Naldal

C.W. Eckersberg, 1822.

Formidling på spil

Spil kan være sjove, udfordrende og frustrerende. Men kan de også understøtte det sociale, refleksion og formidling?

I september var der formidleraften for Science Museernes studenterformidlere. Det er en tilbagevendende

begivenhed, hvor vi styrker fællesskabet blandt formidlerne og udviklingen af kerneopgaven: formidling. Aftenens fokus var *spil*.

Hvad er videnskab?

Efter en fælles, overordnet refleksion over "Hvad kan spil?" ved formidlingsmed-

arbejder Kamma Lauridsen tog vi hul på to oplæg fra hhv. undertegnede og studenterformidler Kristian Oddershede.

Jeg introducerede et spil omkring videnskabsforståelse, dvs. vores ideer om, hvad videnskab er eller bør være. Ud fra en række ud-